

pectives minimistes i busquin, alhora, aprofundir en l'estudi dels universals lingüístics.

BIBLIOGRAFIA

- BORER (1984): H. Borer, *Parametric Syntax. Case Studies in Semitic and Romance Languages*, Dordrecht: Foris.
- CHOMSKY (1995): N. Chomsky, *The Minimalist Program*, Cambridge: The MIT Press.
- HAUSER et al. (2002): M. Hauser, N. Chomsky i T. Fitch, «The Faculty of Language: What Is It, Who Has It, and How Did It Evolve», *Science* 198, 1569-1579.
- NEWMAYER (2005): F. Newmeyer, *Possible and Probable Languages: A Generative Perspective on Linguistic Typology*, Oxford-Nova York: Oxford University Press.

Mots nous en català. Una panoràmica geolectal

JAUME MARTÍ I LLOBET

Universitat Pompeu Fabra, Barcelona

jaume.marti@upf.edu

CABRÉ, M. Teresa; Ona DOMÈNECH, Rosa ESTOPÀ: *Mots nous en català / New words in Catalan. Una panoràmica geolectal / A diatopic view*. Amsterdam - Filadèlfia: John Benjamins Publishing Company, 2014; «IVITRA Research in Linguistics and Literature» 7.

Mots nous en català presenta el resultat del treball continuat, al llarg de tres anys, de recerca dels neologismes apareguts a la premsa en català de gran difusió, treball que té la particularitat d'establir i presentar resultats comparatius entre diferents dialectes.

Aquesta recerca l'ha dut a terme la xarxa NEOXOC, constituïda per observatoris de neologia vinculats a diverses universitats de l'espai lingüístic català: Universitat Pompeu Fabra de Barcelona, Universitat Oberta de Catalunya, Universitat d'Alacant, Universitat d'Andorra, Universitat de Girona, Universitat de les Illes Balears, Universitat de Lleida, Universitat de Perpinyà Via Domícia i Universitat Rovira i Virgili de Tarragona.

La xarxa NEOXOC va ser creada sota l'impuls de l'Observatori de Neologia de la Universitat Pompeu Fabra (OBNEO), un grup de recerca que funciona des

del 1989 i que actualment té una base de dades amb uns 60.000 neologismes. OBNEO té aquesta base de dades, que és d'accés lliure, i ha fet publicacions diverses en què ha presentat de forma actualitzada tant els aspectes teòrics de la creació lèxica com els teoricopràctics directament relacionats amb el concepte de neologia, acompanyats de reculls més o menys selectius de neologismes.

L'obra que ens ocupa, *Mots nous en català / New words in Catalan. Una panoràmica geolectal / A diatopic view*, és el volum 7 de la col·lecció IVITRA Research in Linguistics and Literature. Tal com el títol ens fa suposar, conté text en llengua catalana però també parts en anglès. Aquestes són el Prefaci i la Presentació amb el contingut complet i, per a cada capítol de descripció i anàlisi, una síntesi que coincideix de forma aproximada amb els respectius apartats de conclusions de la versió catalana.

Aquesta obra mostra, des d'una fidelitat explícita —i lògica— als postulats teòrics i als mètodes de treball consolidats a OBNEO, els mots nous en català recollits per NEOXOC durant els anys 2008, 2009 i 2010 en diferents territoris o nodes representats per les universitats esmentades, i els presenta en un estudi contrastiu molt complet que posa de manifest que l'evolució del català, pel que fa al lèxic, no segueix arreu les mateixes pautes. Les coincidències i les diferències entre territoris o nodes s'hi exposen amb detall en l'aspecte quantitatiu, tant en xifres absolutes com en xifres relatives, i sovint hi ha assaigs de trobar-hi explicacions o causes. Tot això fa que ens trobem davant d'una contribució molt important al coneixement de la situació del lèxic català i de les tendències que en condicionen l'evolució.

Podem dir que es tracta d'una obra de consulta per a especialistes interessats precisament en la situació i l'evolució dels dialectes del català; i els no especialistes però amb sensibilitat per la llengua, que tant abunden en els territoris catalans, també poden treure profit del contingut d'algunes taules o de les llistes de neologismes o de formants. És un llibre de contingut molt tècnic, en què l'estructura dels apartats, la presència de les esmentades taules i llistes i el llenguatge emprat s'adiuen amb aquesta característica.

Pel que fa a l'estructura, a banda de la Presentació i el Prefaci inicials, on s'exposa la gènesi de la xarxa NEOXOC i s'expliquen els criteris de partida, els mètodes de treball i els objectius i alguns resultats de l'estudi, trobem el nucli del contingut organitzat en vuit capítols, corresponents a cadascun dels tipus de recursos neològics considerats: prefixació, sufixació, composició culta, composició patrimonial i sintagmació, manlleus del castellà, manlleus de l'anglès, truncació i neologismes semàntics. L'autoria dels capítols és a càrrec de diferents especialistes, en alguns casos d'equips de dos o tres i en altres d'un de sol.

Aquests vuit capítols, per la diversitat d'autors i per les diferències en els tipus de neologismes que tracten, no tenen l'estructura idèntica, però tots ofereixen la valoració de la importància relativa, basada en xifres, del recurs corresponent, així com les dades quantitatives sobre la presència de les unitats lingüístiques (generalment morfològiques) amb què juga cada recurs neològic. I també en tots

els capítols, d'acord amb l'objectiu específic de l'obra, hi trobem l'estudi contrastiu de les nombrosíssimes dades obtingudes en els diferents nodes geogràfics. Els resultats es refereixen a trets molt diversos que s'han analitzat, selectivament segons els casos. Així, és remarcable la informació, sempre quantitativa, sobre les categories gramaticals dels compostos i dels seus formants, així com les dels manlleus del castellà; i en els capítols que expliquen els manlleus s'introdueix, amb bon criteri, l'anàlisi dels camps temàtics.

Pel que fa a les qüestions teòriques que emparen les anàlisis, ja s'ha dit que la recerca de la xarxa NEOXOC es basa en els criteris elaborats i publicats per l'Observatori de Neologia, que en el llibre no apareixen detallats llevat d'alguns capítols on, de forma sintètica, s'aclareixen conceptes que no solen ser tractats a fons en les gramàtiques bàsiques. Així ho veiem en el capítol de la composició culta, el de la truncació i el de la neologia semàntica. En aquest últim cas, a més, els autors han incrementat l'aportació teòrica amb un reeixit «assaig de classificació» d'aquest recurs.

Completa el contingut del llibre, amb encert, un apartat de bibliografia molt completa, que conté en un subapartat les obres de referència per a la matèria que s'hi tracta, i dos annexos; l'Annex I permet consultar i, si escau, comparar entre elles directament les llistes dels neologismes referenciats en cada capítol; l'Anex II presenta, d'una banda, la llista dels neologismes més freqüents presents en la majoria de zones geogràfiques i la llista dels 100 neologismes més freqüents de la base de dades de NEOXOC i, d'altra banda, dues mostres, la dels neologismes més freqüents de cada una de les zones geogràfiques i la dels neologismes detectats únicament en una de les zones geogràfiques.

Pel que fa l'aspecte formal del llenguatge, aquesta obra està escrita en un registre especialitzat de la lingüística, adequat al context. Per això sorprèn trobar en el títol del primer punt del sumari la fórmula redundent «Autors i autores», un tribut al que sol anomenar-se correcció política, que tanmateix ja no retrobem en els vuit capítols del llibre.

L'esmentat registre especialitzat vehicula un discurs de contingut molt complex, ple de xifres de valors absoluts i relatius —d'ocurrències o de lemes— que s'enumeren, s'expliquen i es comparen. El text resultant, en els diferents apartats del llibre, és des d'aquesta perspectiva globalment satisfactori, tenint en compte les dificultats que presenta. Hi ajuda la terminologia, que en la matèria que es tracta és ben consolidada, tot i que en les descripcions valoratives, tan abundants en el text, s'hi pot trobar algun ús terminològic discutible, com ara l'alternança en contextos equivalents de *representativitat*, *productivitat* i *valoració quantitativa*, termes de significats una mica diferents.

En definitiva, *Mots nous en català* ha de ser una obra de referència per als estudiosos de l'evolució del lèxic del català i dels seus dialectes, principalment els que vulguin aprofundir en els factors o les causes que l'empenyen.